

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Έρχομενος καβαλλάρης ἐγὼ Ἰερόθεος Ἀββάτιος ἀπὸ τὰ Σείσσεια εἰς τὸν Ἐλεῖον, τῇ ἄνωθεν ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ τοῦ ,αχλζ´, ἀντάμα μὲ ἓνα διάκον, καὶ ἀπερνῶντας τὴν βρύσιν λεγομένην Κανάλην, εἰς τὸν Ἐλεῖον ἤλθαμεν κοντὰ εἰς τὸ Βαρυκὸν ᾽ς τὸ στένωμα τῶν δενδρῶν· καὶ ἐξάφνου ἐκεῖ σεισμὸς ἔγεινε μὲ βοήν, μέγας καὶ φοβερὸς ὅπου ἀπὸ τὸ βουνὸν ἐγκρεμνίζονταν πέτραις μεγάλαις μὲ πολλὴν συντριβὴν καὶ χαλασμόν, χαλῶντας σπίτια ὅθεν ἀπερνούσανε, καὶ τόπους τῶν ὑποστατικῶν σκοτόνοντας τὰ ζῶα ὅπου ἔβοσκαν εἰς ταῖς πλαγιαῖς. Καὶ εὕρισκόμενος τρομασμένος εἰς τ´ ἄλογον
- F. 48b ἀπάνω μετὰ βίας ἐξαπέξευσα, ὡς ἐδυνήθηκα, παρευθύς. Καί, ἀφόντης ἐξαπέξευσα (sic), δὲν ἐδυνόμουν νὰ περπατήσω, ἀμπόνοντάς με ἢ γῆ ἀπὸ τὸν σεισμὸν ἀπ' ἐδῶ κ' ἐκεῖ, περιπλεκόμενος ἀπὸ ταῖς πέτραις ὅπου ἐγκρεμνίζονταν ἀπὸ τὰ κλείσματα τῶν ὑποστατικῶν. Καὶ ἀγκαλιάζοντας ἓνα δένδρον, διὰ νὰ σταθῶ, μὲ ἐκτυποῦσαν αἱ πέτραι ᾽ς τὰ ποδάρια ὅπου ἐσαλεύονταν δυνατὰ· ὥστε ὅπου, ὡς ἠμπόρεσα, ἐκάθισα χαμαί, ἀσηκόνοντας τὴν κεφαλὴν μου νὰ ἰδῶ τὰ σπίτια τοῦ θείου μου, κυρίου Δανιήλου Ἀββατίου, μὲ τὰ ἄλλα τῶν γειτόνων του, ὅλα τὰ εἶδα γκρεμισμένα, ἀκούοντας φωναῖς θλιβεραῖς καὶ θρηνον τῶν ἀνθρώπων ὀλοῦθεν ὅθεν ἦταν τὰ χωριά, βλέποντας εἰς τοὺς τόπους ἐκεῖνους ὡσὰν σύννεφα τὸν κορνιακτὸν τῶν ἐγκρεμισμένων σπιτίων. Καί, κατὰ πῶς ἠμπόρεσα,
- F. 49a τότε ἀνέβηκα εἰς τὸ μετόχιον τῶν Στροφάδων, τὸ ὅποιον ἐκρατούσαμεν ἀντάμα πακτωμένον μὲ τὸν γέροντα πνευματικὸν Ἰωάσαφ Ἀγραπιδάκην, λεγόμενον τῆς κυρίας τῆς Θεοτόκου Γοργοπάκης, ὅπου᾽ναι κοντὰ εἰς τὸ σπίτιν μου καὶ ἡῦρα τὴν ἐκκλησίαν ὄλην ῥαγισμένην, καὶ πολλοὺς ἀνθρώπους ἐκεῖ ὅπου ἐδράμασιν ἀπὸ τὰ χωριά εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὴν, καὶ ἐξεπλακόνασι τὸν γέροντα τοῦτον πνευματικόν, ὅπου ἦτον πλακωμένος, ἔχοντας τὴν κεφαλὴν του ἀπάνω ᾽ς τὸ παραθύρι τοῦ κελλίου του, καὶ ἀπάνω εἰς τὸν λαιμόν του ἦτον τὸ ἀνώφλι τοῦ παραθυρίου πέτρινον, τὸ ὅποιον τὸ ἐκράτειε μία μικρὴ πέτρα καὶ δὲν τ´ ἄφινε νὰ καθίση εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἐγλύτωσε τὴν ζωὴν του.
- F. 49b Καὶ παύοντας ὁ σεισμὸς ὀλίγον ἀφόντης ἐσκοτειδίασε, ἀνέβηκα εἰς τὸ σπίτιν μου τὸ ἀνώγειον καὶ τὸ ἡῦρα γκρεμισμένον μὲ ζημίαν πολλήν, καὶ ἐγλύτωσα τὰ βιβλία μου ὅλα μὲ ὅ,τι ἄλλο

έδυνήθηκα.

Και πάλιν σεισμός φοβερώτατος ἔγεινε, ὅπου λαὸς ἐσυμμαζώθη πολὺς τριγύρου ἔς τὴν ἐκκλησίαν τῆς ἐνορίας ἐκείνης μετὰ τὰ παιδιά τους, κλαίοντες καὶ δεόμενοι μετὰ δακρύων ὅλοι ἐπαρακαλοῦσαν τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ θεοῦ νὰ μὴ βυθισθοῦμεν καὶ καταποντισθοῦμεν μετὸν πικρότατον θάνατον τῆς φοβερᾶς ὥρας ἐκείνης τῆς ὀργῆς του. Καί, μὴν ἠμπορῶντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ σταθοῦμεν, ἐμείναμεν ἔξω τὴν νύκταν ἐκείνην ἀποκάτω εἰς δένδρα, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν ψύχραν καὶ τρομάραν μας ἐτρέμαμεν ὅλοι φοβισμένοι, καὶ ἀνάψαμεν φωτίαν εἰς τὰ χωράφια καὶ μᾶς ἐζέσταινε ὀλίγον τὴν νύκταν ὅλην ἐκείνην, συχνοκάμνοντας

F. 50a

ὁ σεισμός.

Καί, ἀφόντης ἐξημέρωσε, τόσον πολὺν ἔβρεξε δυνατά, μετὰ βρονταῖς, ἀστραπαῖς, μετὰ χαλάζι, καὶ μετὰ δυνατωτάτους ἀνέμους καὶ σεισμούς, μαυροσυννεφιασμένος καὶ ἀνταρεμμένος ὁ οὐρανὸς ὅπου τότε καὶ τότε ἐλέγαμεν νὰ ἦλθε τὸ τέλος τοῦ κόσμου, καὶ ἐκαρτερούσαμεν θάνατον καὶ καταποντισμὸν βλέποντες τὴν πλημμύραν τοῦ τόσο νεροῦ.

Τότε θρῆνος ἐγένετο περισσότερος, καὶ δάκρυα ἐχύνονταν θλιβερώτερα καὶ ἀπαρηγόρητα, ζητῶντες συγχώρησιν ἀπὸ τὸν θεόν, καὶ φανερὰ ἐξομολογῶντες ὅλοι ταῖς ἁμαρτίαις μας, καὶ τὰ ὅσα ἐπράξαμεν κακὰ ἀπὸ νεότητά μας, καὶ ἐφταίσαμεν ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, τοῦ ἐπαρακαλοῦσαμεν διὰ τῆς αὐτοῦ εὐσπλαγχνίας τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας, καὶ παίρνοντες συγχώρησιν ἕνας τοῦ ἄλλου ἐμεταλάβαμεν τὰ θεῖα μυστήρια μετὰ συντριβὴν καρδίας καὶ μετανόησιν. Καὶ ἔτζι μετὰ φόβον καὶ τρόμον ἀπεράσαμεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκταν ὡς νεκροὶ εἰς τὴν

F. 50b

ὄψιν καὶ μισαπαιθαμένοι. Καὶ ξημερόνοντας τὴν τρίτην ἡμέραν ἔπαυσε ὁ κατακλυσμὸς ἐκεῖνος, καὶ ἐγένετο μόνον ὁ σεισμὸς διαφορητικός, ἤγουν πότε μικρὸς, πότε μεγάλος, πότε ἐκράτει πολὺ, πότε ὀλίγον. Καὶ τοιοῦτης λογῆς ἤμασταν τότε, ὅπου δὲν μᾶς ἔμελε πλεὸν διὰ τὰ πράγματά μας, ἀμμὴ ὡς ἐδυνόμεσθαι ὅλοι ἀντάμα ἐκινήσαμεν λιτανεύοντες καὶ δεόμενοι τοῦ θεοῦ, ψάλλοντες μετὰ εὐλάβειαν τοῦ εὐχολογίου τὸν κανόνα, τὸ «ὡς φοβερὰ ἡ ὀργή σου», μετὰ ταῖς εὐχαῖς τοῦ αὐτοῦ εὐχολογίου. Καί, μισσεύοντες ἀπὸ τὸν Ἐλεῖον, ἀνεβήκαμεν τὰ Μαρκοπουλάτα καὶ ἀπεράσαμεν, ἐκείθεν τὴν Βάλταν, Κορονούς, Σκάλαν, καὶ ἐγυρίσαμεν ἀπὸ τὰ Σολο-

- F. 51a μάτα, συχνοκάμνοντας σεισμός. Καί, φθάνοντες εἰς τὸν κάμπον ἔς τὰ Σολομάτα, ἔγεινε ἕνας δυνατώτατος σεισμός, τόσος ὅπου ὅλοι ἐπέσαμεν χαμαί, καὶ γονατισμένοι ἔμπροσθεν ἔς τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου ἤμασταν τότε, τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, ἐπαρακαλέσαμεν τὸν θεὸν μὲ εὐχαῖς τοῦ εὐχολογίου. Εἰς τὸν ὅποιον τρόπον, ὡς ἐδυνήθηκα, ἐπαρακίνησα τὸν λαὸν εἰς μετάνοιαν, κάμνοντάς τους μίαν κοντόλογην ὁμιλίαν ἀπάνω εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ λβ' κεφαλαίου τοῦ Δευτερονομίου, λθ' στίχου, τὸ «ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγὼ εἰμι καὶ οὐκ ἔστι θεὸς πλὴν ἐμοῦ ὁ ἀποκτενῶν καὶ ζῆν ποιήσω, πατάξω, κἀγὼ ἰάσομαι, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.» Καὶ ἀφόντης ἐτελείωσα ἐκεῖθεν ἀπερνῶντες τὰ Σολομάτα ἀνεβήκαμεν ἔς τὸ βουνὸν ἀπὸ τὰ μέρη τοῦ Ἀρακλείου, καὶ ἐκεῖ ἀπάνω πάλιν ἔκαμεν σεισμός, ὡσάν καὶ κάτω φοβερός, ὅπου εὐρήκαμεν καὶ κάποιους τόπους ῥαγισμένους καὶ βαθουλούς, ὅπου τοὺς ἀνοιξεν ὁ σεισμός,
- F. 51b τοὺς ὁποίους τόπους κτυπῶντες μὲ τὰ ποδάριά μας, ἐκουφαγροικοῦνταν ὡσάν σπηληαῖς· καὶ σιμὰ εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Πηγῆς εἰς τὸ ὅποιον ἐστάθηκα ἡγούμενος ἐγὼ τὸ ἴδιον εἶδα εἰς μερικοὺς τόπους. Καὶ περνῶντες τὸ βουνὸν ἐτοῦτο ἠύραμεν καὶ δένδρα μεγάλα ἐλάτινα ξερριζωμένα ἀπὸ τὸν σεισμόν.

Émile Legrand (επιμ.), *Bibliothèque grecque vulgaire*, τ. 1, Maisonneuve et Cie, Παρίσι 1880, σ. 331-338.